

110. výročí vysazení jasanů Ota, Zita a Karel

V roce 1912 byly ve Hlincích okolo návěsní kapličky vysazeny tři Jasany ztepilé (*Fraxinus excelsior*), nesoucí od té doby jména Ota, Zita a Karel, spolu s nimi byla na křižovatce u Špejcharu vysazena také Lípa srdčitá (*Tilia cordata*). Po jakých význačných osobnostech tehdejšího Rakouska – Uherska byly tři jasanů uprostřed hlinecké návsi pojmenovány?

Karel I.

(*17. srpna 1887, zámek Persenbeug, Dolní Rakousy – †1. dubna 1922, Monte, Funchal, Madeira) král český jako **Karel III.**, král uherský jako **Karel IV.** (maďarsky IV. Károly), celým jménem **Karel František Josef Ludvík Hubert Jiří Oto Maria Habsbursko-Lotrinský** (německy Karl Franz Josef Ludwig Hubert Georg Otto Maria von Habsburg-Lothringen), byl z habsbursko-lotrinské dynastie v letech 1916–1918 **poslední císař rakouský, král český, apoštolský král uherský, markrabě moravský** atd. Dětství a mládí Karel strávil převážně v Dolních Rakousích, ve Vídni a Čechách. V roce 1911 se oženil se Zitou Bourbonso-Parmskou, s níž měl celkem 8 dětí. Na trůn usedl 21. listopadu 1916 po smrti svého prastrýce Františka Josefa I. Na uherského krále byl korunován 30. prosince 1916 v Budapešti, na českého krále korunován nebyl, tak jako nepřijal další korunovace v rámci císařství včetně rakouské císařské korunovace. Jeho vláda byla poznamenána neustálou snahou o zastavení zuřící první světové války, na jejímž vypuknutí neměl žádný podíl. Mírová jednání byla stejně neúspěšná jako jeho úsilí o národnostní smír v monarchii. Na jaře 1917 svolal již několik let rozpuštěný předlitavský parlament, čímž v rakouské části monarchie obnovil válkou přerušovaný demokratický život. Po rozpadu Rakousko-Uherska odešel do exilu. Dvakrát se ještě pokusil restaurovat monarchii alespoň v Uhrách (resp. v poválečném Maďarsku). Zemřel roku 1922 ve vyhnanství na ostrově Madeira, kde je i pohřben. V roce 2004 byl pro svůj příkladný křesťanský život a pro své mírové snahy beatifikován papežem Janem Pavlem II. V Česku na něj každoročně upomíná kulturní akce Audience u císaře Karla I., pořádaná na zámku v Brandýse nad Labem, kde ještě jako mladý arcivévoda strávil několik let svého života.

Zita Bourbonso-Parmská

(*9. května 1892 Villa Pianore u Luccy, Itálie – †14. března 1989 Zizers, Švýcarsko) celým jménem **Zita Maria delle Grazie Adelgonda Micaela Raffaella Gabriella Giuseppina Antonia Luisa Agnese, Principessa di Borbone di Parma**, byla manželka posledního rakouského císaře a českého a uherského krále Karla I., poslední **císařovna rakouská, královna česká a uherská** (v letech 1916–1918). Arcivévodkyně Marie Terezie Rakouská byla teta Zity z matčiny strany. Arcivévoda Karel požádal Zitu o ruku a dne 13. června 1911 bylo oznámeno jejich zasnoubení rakouskému císařskému dvoru. Karel a Zita byli oddáni 21. října stejného roku na zámku Schwarzau am Stenfeld. Svatebního obřadu a hostiny se účastnil i Karlův prastrýc, tehdy již jednaosmdesátiletý císař František Josef, chtěje tak přispět svému nástupci k náležitě svatbě.

Císař byl prý dobře naladěný, a dokonce pronesl při svatební hostině slavnostní přípitek. Mezi mnohými hosty se svatby účastnil i nástupce trůnu František Ferdinand d'Este. Svatební obřad byl zaznamenán na film hrabětem Alexanderem Kolowrat-Krakowským.

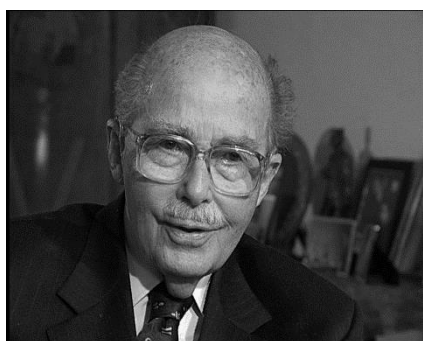
Karel a Zita jako snoubenci

Karel a Zita – svatební obřad

Mladý pár žil v Brandýse a později i v haličské Kolomyji, Zitin manžel postupoval v hodnostech a funkcích, až se stal velitelem pluku. 20. listopadu 1912 se ve vile Wartholz u Reichenau an der Rax, Dolní Rakousko, manželům narodil první syn, arcivévoda Ota František Josef, v příštích deseti letech přišlo na svět ještě dalších sedm jeho sourozenců.

Otto von Habsburg-Lothringen

(*20. listopadu 1912 vila Wartholz u Reichenau an der Rax, Dolní Rakousko – †4. července 2011 Pöcking) celým jménem s oficiálními tituly **Jeho císařská a královská Výsost František Josef Otto Robert Maria Antonín Karel Max Jindřich Sixtus Xaver Felix Renátus Ludvík Kajetán Pius Ignác, císařský princ, arcivévoda rakouský, korunní princ český a maďarský** atd., od roku 1919 Otto von Habsburg-Lothringen. Prvorozený syn posledního rakouského císaře Karla I. a jeho manželky císařovny Zity, od roku 1916

korunní princ, byl již od dětství připravován na svou budoucí roli panovníka. Po rozpadu rakousko-uherské monarchie v roce 1918 žil do března 1919 se svými rodiči na zámku v dolnorakouském Eckartsau. Od roku 1919 do roku 1921 žil Otto Habsburský se svými rodiči v exilu ve Švýcarsku, později na ostrově Madeira a ve Španělsku. Vstup do Rakouska mu byl zakázán tzv. Habsburským zákonem z roku 1919 tak dlouho, dokud se nevzdá svých panovnických nároků a nepřihlásí se jako věrný občan republiky. Během II. světové války se Otto Habsburský úspěšně zasadil alespoň o šetrné nakládání s Rakouskem u amerického prezidenta Roosevelta. Po útěku z Belgie napomáhal při útěku cca 15 000 lidí do Španělska a organizoval vydávání víz do zámoří. Od roku 1940 až do 1944 žil v USA, v letech 1944–1951 hlavně ve Francii, později znovu ve Španělsku a od 1954 v Pöckingu v Bavorsku. V roce 1961 se Otto vzdal svého osobního nároku na rakouský trůn. Byl rakousko-maďarsko-německo-chorvatským publicistou, europoslancem za bavorskou CSU, novinářem a spisovatelem. Vedle rodné němčiny hovořil čtrnácti jazyky, mezi nimiž jsou maďarština, chorvatština, angličtina, španělština, francouzština, latina, ale také čeština. Díky svým jazykovým schopnostem mohl jakékoli zasedání EP absolvovat bez tlumočnicka. Otto Habsburský byl občanem Rakouska, Maďarska, Německa a Chorvatska. V Alpách, v rakouském pohoří Rax, byla horská chata arcivévody Otty pojmenována na jeho počest (Erzherzog Otto Schutzhaus).